

1.5. Konspekt zajęć „Wypadek samochodowy”

Autorzy konspektu: Karolina Goede, Angelika Basińska, Artur Piasek, Michał Rausz

Temat zajęć: Wypadek samochodowy

Czas realizacji: 1 godzina dydaktyczna

Miejsce realizacji: teren biwakowy, leśna droga, parking

Cel ogólny:

Przygotowanie ucznia do podejmowania działań ratowniczych w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń w obszarze bezpieczeństwa ludności cywilnej, jak i udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej.

Cele operacyjne skorelowane z podstawą programową:

- a) w zakresie wiadomości uczeń:
  - zna zasady postępowania w przypadku wypadków komunikacyjnych;
  - rozumie znaczenie podejmowania działań z zakresu udzielania pierwszej pomocy (uraz głowy, uraz kończyny dolnej, uraz kończyny górnej);
  - zna zasady bezpiecznego postępowania w miejscu zdarzenia;

- b) w zakresie umiejętności uczeń:
  - wyznacza strefę bezpieczeństwa w sytuacji zagrożenia;
  - stosuje chwyt Rauteka wydobywając uszkodzonych z samochodu;
  - opatruje rany i tamuje krwotoki, usztywnia kończynę dolną, zakłada temblak na kończynę górną;

- c) w zakresie postaw (kompetencji) uczeń:
  - pracuje w zespole w celu zabezpieczenia miejsca schronienia, udzielenia pierwszej pomocy uszkodzonym;
  - wykazuje odpowiedzialność za bezpieczeństwo i stan zdrowia uszkodzonego.

Metody:

1. metoda sytuacyjna - zaaranżowanie wydarzenia według scenariusza zajęć. Zajęcia przeprowadzone w klasie szkolnej.

Formy pracy:

1. grupowa – którą organizuje się jednorazowo
2. zbiorowa – gdzie czynnie uczestniczy nauczyciel

Środki dydaktyczne:

- Osobista apteczka: gazy jałowe, bandaże, nożyczki, środki dezynfekujące ranę, jednorazowe rękawiczki, chusta trójkątna, szyna splint.
- Środki pozostające w dyspozycji grupy.

Przygotowanie do zajęć:

- Nauczyciel – wyznacza uczniów do symulowania objawów powypadkowych.
- Rola poszkodowanego 1 – osoba półprzytomna z rozległą raną głowy.
- Rola poszkodowanego 2 – osoba przytomna z urazem kończyny dolnej.
- Rola poszkodowanego 3 – osoba przytomna z urazem kończyny górnej.
- Przygotowanie scenarii/rekwizytów: nauczyciel przygotowuje symulację, tj. wprowadza 3 uczniów odgrywających rolę do samochodu. W bagażniku udostępnia apteczkę samochodową, kamizelki odblaskowe oraz trójkąt ostrzegawczy.

Przebieg zajęć:

Wprowadzenie sytuacyjne:

Podczas pieszej wycieczki na zalesionym terenie zauważacie samochód osobowy na przydrożnym parkingu, który uległ wypadkowi na skutek uderzenia w drzewo.

Zabezpieczenie miejsca wypadku:

Obowiązkową, podstawową czynnością jest zadbanie o własne bezpieczeństwo, dopiero wówczas można zadbać o bezpieczeństwo poszkodowanych i osób postronnych, tak, aby nie dopuścić do zwiększenia liczby poszkodowanych.

Trzeba niezwłocznie wyłączyć silnik pojazdu i włączyć światła awaryjne, po czym jeden z udzielających pomocy ma za zadanie umieścić trójkąt ostrzegawczy na drodze tak, by był dobrze widoczny:

- w terenie zabudowanym- za pojazdem,
- na drodze szybkiego ruchu- 100 metrów od miejsca wypadku,
- za pojazdem - na autostradzie- 100 metrów od miejsca wypadku,
- za pojazdem- na zakręcie- blisko przed zakrętem,
- poza obszarem zabudowanym– 30-50m za pojazdem.

Jeżeli widać wycieki płynów eksploatacyjnych z auta należy podjąć odpowiednie czynności. Rozlaną benzynę lub olej natychmiast należy zasypać piaskiem. Jedna z osób może ostrzegać inne pojazdy będące w ruchu tylko wówczas, gdy nie zagraża jej niebezpieczeństwo. Bardzo pomocne są w tym przypadku odblaskowe ubrania. Dlatego też po podejściu do auta, należy

wyciągnąć apteczkę pierwszej pomocy oraz sprawdzić czy nie znajduje się w pojeździe kamizelka odblaskowa jeśli takiej nie posiadamy przy sobie.

Rozpoznanie obrażeń poszkodowanych:

Po zabezpieczeniu miejsca wypadku należy sprawdzić ilość poszkodowanych w zdarzeniu, ich widoczne obrażenia i stan (przytomność, oddech, tętno).

Po wstępnej weryfikacji należy głośno i wyraźnie wydać polecenie poszkodowanym, aby osoby, które mogą o własnych siłach wysiąść z samochodu udały się pod wskazane miejsce. Może to być pobocze, miejsce w cieniu w upalną pogodę.

Jeśli po zweryfikowaniu poszkodowanych stan któregoś z nich jest poważny, jak najszybciej należy wezwać służby ratownicze.

Wezwanie pomocy 112:

Uczeń, który podejmuje akcję ratowniczą oddelegowuje innego ucznia w celu powiadomienia pogotowia ratunkowego.

Wyznaczony uczeń wybiera nr alarmowy 112 jednocześnie informuje innych uczestników zdarzenia, że to robi, żeby zgłoszenia nie powieliły się.

Po połączeniu z numerem alarmowym należy podać następujące informacje:

- co się stało,
- gdzie miało miejsce zdarzenie,
- w jakim stanie są poszkodowani, ilu ich jest,
- informacje zebrane na podstawie przeprowadzonego wywiadu,
- informacje o udzielonej pierwszej pomocy przedmedycznej,
- a także odpowiedzieć na wszystkie dodatkowe pytania jakie zada operator numeru alarmowego.

WAŻNE! Nie wolno zakończyć połączenia. Operator może potrzebować dokładniejszych informacji lub udzieli dodatkowych wskazówek jak postępować z poszkodowanym.

W oczekiwaniu na przyjazd specjalistycznych służb ratowniczych nadal należy udzielać pomocy i kontrolować stan poszkodowanego (czy nie uległ pogorszeniu).

Ocena stanu poszkodowanych i pierwsza pomoc przedmedyczna:

Poszkodowany nr 1.

Symptomy: widoczne obrażenia głowy, ślady krwi na twarzy, nieprzytomny.

W przypadku nieprzytomnego poszkodowanego należy niezwłocznie wyciągnąć go z pojazdu przy użyciu chwytu Rauteka.

Chwyt Rauteka

przykucnąć lub uklęknąć za poszkodowanym;

wsunąć ręce pod jego ramiona lub w okolice łopatek;

podnieść poszkodowanego do pozycji półsiedzącej, podciągnąć i oprzeć na siebie.

wsunąć jedną rękę poszkodowanego pod jego własną pachę po przeciwnej stronie;

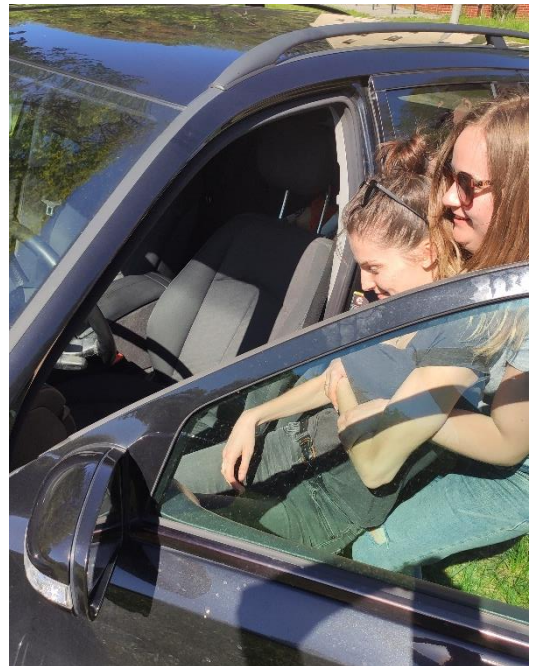
wsunąć obie ręce pod pachy i chwycić odpowiednio za przedramię i nadgarstek nachwytem;

podnieść się;

podnieść ofiarę (warto pamiętać o ergonomicznym podnoszeniu i przenoszeniu z tzw. kolan, a nie z kręgosłupa);

iść tyłem w uścisku z poszkodowanym, oddalając się z zagrożonego obszaru, ciągle stabilizując głowę i szyjny odcinek kręgosłupa. Kiedy ratowników jest dwóch, jeden z nich może trzymać poszkodowanego za nogi podczas przenoszenia.

W tym przypadku, do diagnozy pomocna jest skala ABC polegająca na ocenie funkcji życiowych gdzie:

- A- airways (drożne drogi oddechowe)
- B- breath (samodzielny oddech)
- C- circulation (wyczuwalne krążenie)

Układamy rannego w pozycji pourazowej. Nie przenosimy go z miejsca, w którym doszło do urazu – jedynie w stanie wyższej konieczności (np. wówczas, gdy poszkodowany nie wykazuje podstawowych oznak życia lub gdy grozi mu niebezpieczeństwo w miejscu, w którym się znajduje)

możemy zmienić jego pozycję lub ewakuować go z miejsca zdarzenia.

Opatrujemy ranę głowy poszkodowanego. W przypadku ran głowy należy zabezpieczyć ranę opatrunkiem osłaniającym, który chroni ją przed kontaktem ze środowiskiem zewnętrznym oraz wchłania krew. W tym celu pomocne będą opatrunki jałowe oraz chusta trójkątna.

Zabezpieczamy odcinek szyjny kręgosłupa – najlepszym rozwiązaniem byłoby założenie poszkodowanemu kołnierza ortopedycznego, jednak, z uwagi na warunki głuszy, wystarczające będzie obłożenie jego głowy miękką kurtką lub kocem.

Zabezpieczamy poszkodowanego przed utratą temperatury (np. za pomocą folii termicznej, własnej garderoby) i kontrolujemy jego funkcje życiowe.

Poszkodowany nr 2.

Symptomy: widoczne złamanie ręki, przytomny, kontaktowy.

Poszkodowany jest w stanie sam opuścić pojazd. Najprostszą metodą unieruchamiania stawów jest chusta trójkątna. Wykorzystujemy ją głównie do zabezpieczania stawów łokciowych, a więc ochrony rąk. Jej szerszą częścią należy objąć łokieć, część ramienia i przedramienia, tworząc tzw. temblak. Pozwoli to nie tylko wstępnie unieruchomić kończynę, ale i ograniczyć drgania oraz ból.

Jeśli w środowisku głuszy nie mamy przy sobie tego typu chusty, można ją zrobić z koszulki lub swetra.

Poszkodowany nr 3.

Symptomy: uraz nogi poniżej kolana, przytomny.

Dla bezpieczeństwa należy pomóc poszkodowanemu w oddaleniu się od uszkodzonego pojazdu.

Następnie należy usztywnić kończynę. Najlepszą metodą jest zastosowanie szyny splint, którą można modelować w dowolny sposób, a która czasem znajduje się na wyposażeniu apteczek. Tworzymy z niej „buta”, tj. kształt, którym obejmujemy zarówno stopę jak i staw kolanowy. Szynę przystawiamy do kończyny i mocujemy do niej, za pomocą opasek elastycznych oraz bandażu. Gdy szyna lub inny

sztywny przedmiot, który pomoże nam ustabilizować złamaną lub zwichniętą kończynę jest krótszy, staramy się zabezpieczyć staw oraz sąsiadujące kości, tj. np. nogę nieco powyżej i poniżej stawu kolanowego, bądź skokowego. Dzięki temu częściowo usztywniamy kończynę, co zabezpiecza ją przed komplikacjami.

Podsumowanie zajęć:

Nauczyciel omawia wszystkie elementy kluczowe w zaistniałej sytuacji, procedurę przeprowadzenia akcji ratowniczej, wskazuje ewentualne błędy. Najistotniejszymi informacjami jakie powinny się w takowym podsumowaniu znaleźć to:

- zasady postępowania w przypadku wypadków komunikacyjnych,
- znaczenie podejmowania działań z zakresu udzielania pierwszej pomocy (uraz głowy, uraz kończyny dolnej, uraz kończyny górnej),
- zasady bezpiecznego postępowania w miejscu zdarzenia
- wyznaczanie strefy bezpieczeństwa w sytuacji zagrożenia
- stosowanie chwytu Rauteka wydobywając poszkodowanych z samochodu
- opatrywanie ran i tamowanie krwotoków, usztywnianie kończyny dolnej, zakładanie temblaka na kończynę górną
- praca w zespole w celu zabezpieczenia miejsca schronienia, udzielenia pierwszej pomocy poszkodowanemu,
- odpowiedzialność za bezpieczeństwo i stan zdrowia poszkodowanego.

